

Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów

ustalone Uchwałą Nr UZ/383/2007 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A. z dnia 17 lipca 2007 roku

§ 1. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Ogólne warunki ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów (zwane dalej OWU) stanowią podstawę umów ubezpieczenia zawieranych pomiędzy Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. (zwanym dalej PZU S.A.) a osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nie będącymi osobami prawnymi lub osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą (zwanymi dalej Ubezpieczającym).
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
3. PZU S.A. zobowiązany jest przedstawić Ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy, a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU S.A. nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla Ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
4. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU S.A., może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.

§ 2. DEFINICJE

W rozumieniu niniejszych OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **budowle** – trwale związane z gruntem obiekty budowlane inne niż budynki wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiące całość techniczną i użytkową;
- 2) **budynki** – obiekty budowlane trwale związane z gruntem, wydzielone z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadające fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiące całość techniczną i użytkową. Za budynki uważa się również tymczasowe obiekty budowlane nie połączone trwale z gruntem (np. kioski, strzelnice, barakowozy);
- 3) **deszcz nawałny** – opad deszczu o współczynniku wydajności co najmniej 4, który ustala Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW); w przypadku braku stacji pomiarowej IMiGW, bierze się pod uwagę stan faktyczny i rozmiar szkód w miejscu ich powstania świadczące wyraźnie o działaniu deszczu nawałnego;
- 4) **dym i sadza** – zawiesina cząstek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania, która nagle wydobyła się ze znajdujących się w miejscu ubezpieczenia urządzeń, eksploatowanych zgodnie z przeznaczeniem i przepisami technicznymi, przy sprawnym funkcjonowaniu urządzeń wentylacyjnych i oddymiających;
- 5) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się. W odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników, warunkiem uznania szkody za spowodowaną eksplozją jest, aby ściany tych naczyń i zbiorników uległy rozdarciu w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień. Za spowodowane eksplozją uważa się również szkody powstałe wskutek implozji polegającej na uszkodzeniu zbiornika lub aparatu próżniowego ciśnieniem zewnętrznym;
- 6) **grad** – opad atmosferyczny składający się z bryłek lodu;
- 7) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa wytworzona przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku;
- 8) **huragan** – wiatr o prędkości nie mniejszej niż 24 m/sek, ustalonej przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMI GW), którego działanie wyrządza masowe szkody. W uzasadnionych przypadkach lub braku możliwości uzyskania opinii IMiGW wystąpienie huraganu stwierdza się na podstawie stanu faktycznego i rozmiaru szkód w miejscu ich powstania bądź w bezpośrednim sąsiedztwie;
- 9) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich;
- 10) **nakłady adaptacyjne** – koszty adaptacyjnych robót budowlanych i wykończenia wnętrz poniesione przez Ubezpieczonego na dostosowanie najmowanych przez niego pomieszczeń lub budynków do rodzaju prowadzonej działalności;
- 11) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na przedmiot ubezpieczenia albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na mienie ubezpieczone;
- 12) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
- 13) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowany działalnością ludzką ruch ziemi na stokach;
- 14) **powódź** – zalanie terenów w następstwie podniesienia się wody w korytach wód płynących lub stojących, np. wskutek nadmiernych opadów atmosferycznych, topnienia kry lodowej, tworzenia się zatorów lodowych, sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych. Za powódź uważa się również zalanie terenu w następstwie spływu wód po zboczach i stokach na terenach górskich i falistych;
- 15) **szkoda** – utrata bądź ubytek wartości ubezpieczonego mienia z powodu jego zniszczenia, uszkodzenia lub zagnięcia w wyniku zdarzeń objętych umową ubezpieczenia;
- 16) **trzęsienie ziemi** – naturalne gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej;
- 17) **Ubezpieczający** – podmiot zawierający umowę ubezpieczenia;
- 18) **Ubezpieczony** – podmiot, na rachunek którego została zawarta umowa ubezpieczenia;
- 19) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczony przedmiot, pozostawiające bezsporne ślady tego zdarzenia;
- 20) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczony przedmiot pojazdu drogowego lub szynowego nie należącego do Ubezpieczonego i nie będącego pod jego kontrolą;
- 21) **upadek statku powietrznego** – katastrofa albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 22) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czek, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę oraz złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platyna i inne metale z grupy platynowców;
- 23) **wartość ewidencyjna brutto** – księgową wartość początkową z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z przepisów ogólnych;
- 24) **wartość ewidencyjna netto** – księgową wartość początkową po potrąceniu odpisów amortyzacyjnych (umorzeń);

PZU SA

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, al. Jana Pawła II 24, 00-133 Warszawa
zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy,
KRS 0000009831, NIP 526-025-10-49, wysokość kapitału zakładowego: 86 352 300,00 zł,
kapitał wpłacony w całości

- 25) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszego, tj.:
- w przypadku budynku lub budowli – wartość odpowiadająca kosztom odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
 - w przypadku maszyn, urządzeń i aparatów technicznych, środków transportu i wyposażenia – wartość odpowiadająca kosztom zakupu lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach z uwzględnieniem kosztów, (jeżeli występują) transportu, montażu oraz cła i innych tego typu opłat;
- 26) **wartość ograniczona** – osiągalna cena sprzedaży lub wartość odzyskanych materiałów (w odniesieniu do budynków i budowli przeznaczonych do rozbiórki lub nie użytkowanych) lub wartość złomu (w odniesieniu do maszyn, aparatów i urządzeń przeznaczonych na złom);
- 27) **wartość rzeczwiasta** – wartość odtworzeniowa pomniejszona o zużycie techniczne;
- 28) **wypadek ubezpieczeniowy** – niezależne od woli Ubezpieczonego określone w OWU zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym;
- 29) **zapadanie się ziemi** – obniżenie się terenu z powodu zawalenia się naturalnych podziemnych pustych przestrzeni w gruncie.

§ 3. PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

- Z zastrzeżeniem postanowień § 5, przedmiotem ubezpieczenia mogą być ewidencjonowane i określone w umowie ubezpieczenia:
 - stanowiące własność Ubezpieczonego bądź będące w jego posiadaniu na podstawie tytułu prawnego:
 - budynki i budowle;
 - mienie ruchome;
 - nakłady adaptacyjne.
- Mienie ruchome stanowią:
 - techniczne urządzenia, maszyny, aparaty i narzędzia, wyposażenie sklepów, biur, magazynów i innych pomieszczeń oraz środki transportowe;
 - środki obrotowe, tj. towary, surowce, półprodukty, wyroby gotowe lub w toku produkcji, materiały pomocnicze, opakowania, części zapasowe maszyn i urządzeń;
 - wartości pieniężne.
- Ubezpieczeniem objęte może być także mienie stanowiące własność osób trzecich:
 - jeżeli przekazane zostało Ubezpieczonemu w celu wykonania usługi (np. naprawy, remontu, przeróbki, czyszczenia, farbowania, prania), do używania (w ramach dzierżawy, najmu, leasingu, użyczenia lub innego rodzaju umów), przechowywania bądź sprzedaży;
 - mienie osobiste pracowników zatrudnionych u Ubezpieczonego, tj. przedmioty osobistego użytku pracowników, które zwyczajowo bądź na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy (z wyłączeniem wartości pieniężnych).

§ 4. ZWROT KOSZTÓW

- W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową PZU S.A. obowiązany jest zwrócić poniesione przez Ubezpieczonego koszty wynikłe z zastosowania dostępnych Ubezpieczonemu środków w celu ratowania zagrożonego przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, w tym koszty akcji ratowniczej (gaszenia, ewakuacji, itp.), jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne.
- Dobrowolne świadczenia Ubezpieczonego na rzecz osób trzecich, które brały udział w zabezpieczeniu mienia lub akcji ratowniczej podlegają zwrotowi tylko wówczas, jeżeli PZU S.A. wyraził na to zgodę.
- Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla zagrożonych zniszczeniem lub objętych akcją ratowniczą poszczególnych przedmiotów ubezpieczenia. Ograniczenie to nie dotyczy sytuacji, gdy koszty te zostały poniesione przez Ubezpieczonego na polecenie PZU S.A.
- PZU S.A. pokrywa również wynikłe z zajścia wypadku ubezpieczeniowego poniesione przez Ubezpieczonego uzasadnione i udokumentowane koszty związane z uprzątnięciem pozostałości po szkodzie łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku.
- Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 4, następuje w granicach sum ubezpieczenia określonych w umowie ubezpieczenia dla poszczególnych dotkniętych szkodą przedmiotów ubezpieczenia.
- W przypadku, gdy koszty, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego PZU S.A. pokrywa poniesione przez Ubezpieczonego koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje

staje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU S.A. pokryje 50% poniesionych kosztów.

§ 5. MIEJSCE UBEZPIECZENIA

- Jeżeli nie umówiono się inaczej, mienie objęte jest ubezpieczeniem w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia, a mienie osobiste pracowników ponadto w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika, wykonywanej na polecenie Ubezpieczonego. Przedmioty osobiste pracowników nie są ubezpieczone w ich pomieszczeniach mieszkalnych.
- Wartości pieniężne oraz innego rodzaju przedmioty wartościowe wymienione w umowie, ubezpieczone są pod warunkiem przechowywania ich w ogniotrwałych schowkach.
Przepis ten nie ma zastosowania w odniesieniu do:
 - biżuterii, pereł, kamieni szlachetnych, nieobrobionych metali szlachetnych, wyrobów z metali szlachetnych – w sklepach jubilerskich i zegarmistrzowskich, jeżeli uzgodniono inne środki zabezpieczenia;
 - mienia o wartości nie przekraczającej 10% sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych, ale nie więcej niż równowartość 1.500 EURO.

§ 6. ZAKRES UBEZPIECZENIA

- PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
 - ognia;
 - uderzenia pioruna;
 - eksplozji;
 - upadku statku powietrznego;
 - akcji ratowniczej prowadzonej w związku ze zdarzeniami wymienionymi powyżej oraz innymi, objętymi umową ubezpieczenia.
- Na wniosek Ubezpieczającego i za opłatą dodatkowej składki, zakres podstawowy ubezpieczenia określony w ust. 1, może zostać rozszerzony dodatkowo o jedną lub więcej z następujących grup zdarzeń losowych:
 - huragan, deszcz nawalny;
 - powódź;
 - grad, lawina, napór śniegu lub lodu;
 - trzęsienie ziemi, osuwanie i zapadanie się ziemi;
 - uderzenie pojazdu, huk ponaddzwiękowy, dym i sadza;
 - następstwa szkód wodociagowych.
- Z ubezpieczenia następstw szkód wodociagowych PZU SA odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek bezpośredniego działania wody lub innych cieczy, jeżeli przyczyną tych szkód było:
 - spowodowane awarią wydostanie się wody, pary lub innych płynów ze znajdujących się wewnątrz budynku lub na posesji objętej ubezpieczeniem przewodów, zbiorników i urządzeń wodociagowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji;
 - cofnięcie się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych, o ile zabezpieczenie połączenia z nimi nie należało do obowiązków Ubezpieczonego;
 - samoczynne otworzenie się główek tryskaczowych z innych przyczyn niż wskutek ognia;
 - nieumyślne pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów w urządzeniach określonych w pkt 1.
- Przy ubezpieczeniu budynków od następstw szkód wodociagowych PZU S.A. pokrywa również koszty naprawy uszkodzonych wskutek pęknięcia lub zamarznięcia przewodów i urządzeń określonych w ust. 3 pkt. 1, będących we władaniu Ubezpieczonego, znajdujących się wewnątrz ubezpieczonego budynku lub na posesji objętej ubezpieczeniem, łącznie z kosztami robót pomocniczych związanych z ich naprawą i rozmrażaniem.
- Odpowiedzialnością PZU S.A. objęte są także szkody powstałe wskutek zanieczyszczenia lub skażenia ubezpieczonego mienia w wyniku zdarzeń objętych umową ubezpieczenia.

§ 7. WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

- Ubezpieczenie nie obejmuje:
 - ryzyk związanych z budową bądź montażem obiektów;
 - budowli, maszyn, aparatów, urządzeń technicznych, surowców i innego mienia mienia związanego bezpośrednio z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej i gazu ziemnego, rud żelaza i metali nieżelaznych oraz torfu);
 - dokumentów, akt, zdjęć i wszelkiego rodzaju nośników danych łącznie z danymi;
 - programów komputerowych chyba, że stanowią środki obrotowe;

- 5) wzorów, modeli poglądowych, prototypów i eksponatów.
Mienie to może być przedmiotem odrębnych umów ubezpieczenia.
2. PZU S.A. nie odpowiada za szkody:
- 1) będące bezpośrednim lub pośrednim następstwem:
 - a) działań wojennych, wszelkiego rodzaju wewnętrznych zamieszek, rozruchów i sabotażu;
 - b) aktów terroryzmu;
 - c) działania energii jądrowej lub zanieczyszczenia radioaktywnego;
 - d) konfiskaty lub przejęcia przedmiotu ubezpieczenia przez rząd lub inne władze kraju;
 - 2) nie przekraczające, łącznie z kosztami, o których mowa w § 4 ust 1, 2 i 4, równowartości 100 EURO według średniego kursu NBP z daty powstania szkody;
 - 3) powstałe w ubezpieczonym mieniu w wyniku przypalenia lub osmalenia, jeżeli nie było ognia oraz w wyniku poddania ubezpieczonych przedmiotów działaniu ognia albo ciepła dla obróbki lub w innym celu, np. prasowania, wędzenia, gotowania, suszenia;
 - 4) spowodowane eksplozją wywołaną przez Ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych lub innych oraz w silnikach spalinowych lub wybuchowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
 - 5) elektryczne, spowodowane działaniem prądu elektrycznego, w tym również powstałe w czasie wyładowań atmosferycznych na skutek przepięcia lub wzbudzenia się niszczących sił elektromagnetycznych w obwodach elektrycznych odbiorników, chyba że w ich następstwie powstał pożar;
 - 6) w instalacjach elektrycznych i sieciach energetycznych spowodowane uderzeniem pioruna, śniegiem i szadzią;
 - 7) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
 - górnicze w rozumieniu prawa górniczego,
 - powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
 - 8) spowodowane działaniem gradu, śniegu oraz deszczu nawalnego, jeżeli od powstania szkody doszło na skutek złego stanu technicznego dachu lub innych elementów budynku bądź niezabezpieczenia otworów dachowych, okiennych i drzwiowych. Nie dotyczy to szkód w mieniu znajdującym się w pomieszczeniach najętych, jeżeli Ubezpieczony do dnia szkody nie wiedział o istniejących zaniedbaniach w tym zakresie lub też o nich wiedział i posiada dowody, że występował do wynajmującego z żądaniem ich usunięcia;
 - 9) w mieniu przechowywanym lub magazynowanym na wolnym powietrzu, jeżeli jest to sprzeczne z przepisami, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, chyba że przechowywanie lub magazynowanie na wolnym powietrzu nie miało wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody;
 - 10) spowodowane rozlaniem wody przy jej użyciu, jak również wyrządzone przez wodę gruntową;
 - 11) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności urządzeń, o których mowa w § 6 ust. 3 pkt 1, pocienia się rur, tworzenia się grzyba itp.;
 - 12) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu drzew, krzewów, roślin na pnium lub innych upraw, w tym także upraw w szklarniach, namiotach foliowych i inspektach;
 - 13) pośrednie (np. utracone zyski, stratę wody lub innych płynów);
 - 14) powstałe wskutek zalania mienia od podłoża w pomieszczeniach składowych usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli mienie to składowane było niżej niż 12 cm nad podłogą;
 - 15) w pojazdach podlegających rejestracji, chyba że stanowią one środki obrotowe lub mienie osób trzecich.
3. Ponadto PZU S.A. nie odpowiada za szkody:
- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego,
 - 2) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
4. Przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
- 1) w przedsiębiorstwach państwowych – dyrektora lub jego zastępców;
 - 2) w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów;
 - 3) w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów;
 - 4) w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów;

- 5) w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów;
 - 6) w spółkach cywilnych – wspólników;
 - 7) w spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
- lub innych osób wskazanych w postanowieniach dodatkowych do OWU.

§ 8. SUMA UBEZPIECZENIA

1. W zależności od rodzaju mienie może być ubezpieczone:
 - 1) na sumy stałe – środki trwałe, środki obrotowe, mienie osób trzecich;
 - 2) na sumy zmienne – środki obrotowe;
 - 3) na pierwsze ryzyko – wartości pieniężne, mienie osobiste pracowników, nakłady adaptacyjne.
2. Sumę ubezpieczenia określa Ubezpieczający. Suma ubezpieczenia środków trwałych (budynków i budowli, maszyn, aparatów i urządzeń technicznych, środków transportu, itp.), z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 i 4, powinna odpowiadać:
 - 1) wartości odtworzeniowej na dzień zawarcia umowy (w odniesieniu do mienia o zużyciu technicznym nie przekraczającym 50%);
 - 2) wartości rzeczywistej na dzień zawarcia umowy (w odniesieniu do mienia o zużyciu technicznym przekraczającym 50%);
 - 3) wartości ograniczonej na dzień zawarcia umowy, gdy budynki i budowle przeznaczone są do rozbiórki, a maszyny, urządzenia i aparaty techniczne przeznaczone są na złom.
3. Na wniosek Ubezpieczającego ubezpieczenie środków trwałych może zostać zawarte w wartości wynikającej z ewidencji księgowej brutto, jeżeli ich zużycie techniczne jest niższe niż 50% albo netto, jeżeli zużycie techniczne przekracza 50%. Suma ubezpieczenia ustalona według wartości netto nie może być niższa niż 20% wartości ewidencyjnej brutto.
4. Jeżeli wynikająca z ewidencji księgowej wartość brutto będzie niższa od wartości odtworzeniowej albo wartość netto niższa od wartości rzeczywistej mienia, odszkodowanie z tytułu szkody w ubezpieczonym mieniu podlega redukcji zgodnie z postanowieniami § 14 ust. 3.
5. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości ewidencyjnej brutto bądź netto sumą ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu jest wartość danej pozycji określona w ewidencji środków trwałych, a w przypadku ubezpieczenia w wartości odtworzeniowej lub rzeczywistej wartość określona w danej pozycji wykazu stanowiącego integralną część umowy ubezpieczenia.
6. Suma ubezpieczenia dla mienia przyjętego od osób trzecich powinna odpowiadać najwyższej (maksymalnej) wartości rzeczywistej tego mienia przewidzianej w okresie ubezpieczenia; w przypadku sprzedaży komisowej wartość ta powinna być pomniejszona o prowizję komisową.
7. Sumą ubezpieczenia dla mienia ruchomego innego niż wymienione w ust. 2 i ust. 6 – jeżeli nie umówiono się inaczej – jest wartość rzeczywista tego mienia przewidziana w okresie ubezpieczenia.
8. Sumą ubezpieczenia środków obrotowych ubezpieczonych na sumy stałe jest maksymalna wartość przewidywana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu.
9. Środki obrotowe mogą być ubezpieczone na sumy zmienne pod warunkiem, że średnia miesięczna ich wartość ustalona według stanów zapasów na ostatni dzień każdego miesiąca w roku poprzedzającym zawarcie umowy, wynosi co najmniej 300.000 złotych.
10. Suma ubezpieczenia środków obrotowych ubezpieczonych na sumy zmienne powinna odpowiadać przewidywanej w okresie ubezpieczenia maksymalnej dziennej wartości środków obrotowych w miejscu ubezpieczenia, ustalonej według kosztów ich nabycia lub wytworzenia. Jeżeli ubezpieczone mienie znajduje się w różnych placówkach Ubezpieczonego, suma ubezpieczenia powinna odpowiadać ogólnej wartości znajdującego się w nich mienia.
11. Za ubezpieczenie środków obrotowych na sumy zmienne oblicza się i pobiera składkę według następujących zasad:
 - 1) na początku okresu ubezpieczenia Ubezpieczający opłaca składkę zaliczkową w wysokości 50% składki obliczonej od sumy ubezpieczenia określonej w ust. 10;
 - 2) składka ostateczna za cały okres ubezpieczenia zostaje rozliczona po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia na podstawie średniej wartości środków obrotowych w okresie ubezpieczenia. W tym celu Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest najpóźniej w ciągu 30 dni po upływie bieżącego okresu ubezpieczenia podać PZU S.A. stany zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy. Za stan zapasów (remanentów) z poszczególnych miesięcy przyjmuje się wartość księgową (koszty nabycia lub

- wytworzenia) ubezpieczonego mienia z ostatniego dnia danego miesiąca;
- 3) składkę ostateczną za ubezpieczenie otrzymuje się z przemnożenia średniej arytmetycznej wartości stanów zapasów przez stawkę taryfową;
 - 4) PZU S.A. rozlicza składkę i przesyła Ubezpieczającemu rachunek w ciągu 14 dni licząc od dnia otrzymania przez PZU S.A. danych, o których mowa w pkt. 2;
 - 5) jeżeli składka ostateczna przekracza składkę zaliczkową Ubezpieczający obowiązany jest do opłacenia powstałej różnicy w terminie 14 dni od dnia otrzymania od PZU S.A. rachunku;
 - 6) w przypadku, gdy składka zaliczkowa przekracza składkę ostateczną – jeżeli nie umówiono się inaczej – PZU S.A. dokonuje zwrotu nadpłaty.
12. W ramach ubezpieczenia na sumy zmienne PZU S.A. ponosi odpowiedzialność do wartości środków obrotowych w dniu szkody, nie wyższej jednak niż 120% sumy ubezpieczenia, o której mowa w ust. 10.
 13. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko wysokość sumy ubezpieczenia ustala Ubezpieczający oddzielnie dla każdej grupy mienia wymienionego w ust. 1 pkt. 3, kierując się przewidywaną wysokością maksymalnej straty, jaka może zaistnieć w okresie ubezpieczenia, z tym że sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników stanowi iloczyn liczby zatrudnionych i przeciętnej zadeklarowanej wartości rzeczywistej mienia przypadającego na jednego pracownika.

§ 9.

1. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości będących podstawą kalkulacji sumy ubezpieczenia, Ubezpieczający może w porozumieniu z PZU S.A. podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy pociąga za sobą opłatę dodatkowej składki liczonej począwszy od dnia następnego po wydaniu zgody przez PZU S.A. na podwyższenie sumy ubezpieczenia.
2. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi spadek wartości ubezpieczonego mienia, Ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU S.A., zawiadamiając o tym jednocześnie Ubezpieczającego.
3. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą zmniejszenie składki począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym Ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU S.A. zawiadomił Ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.

§ 10. ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego na okres roczny bądź okres krótszy od roku (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Wniosek powinien zawierać między innymi następujące dane:
 - 1) nazwę i dokładny adres Ubezpieczającego (w przypadku wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek – także: adres Ubezpieczonego);
 - 2) miejsce ubezpieczenia;
 - 3) rodzaj prowadzonej działalności;
 - 4) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
 - 5) sumę ubezpieczenia i sposób jej ustalania;
 - 6) okres ubezpieczenia;
 - 7) liczbę i wielkość szkód w okresie ostatnich trzech lat z rozbiorem na poszczególne lata.
3. Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ust. 4 – 5 umowę uważa się za zawartą z chwilą doręczenia dokumentu ubezpieczenia.
4. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU S.A. doręcza Ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU S.A. zobowiązany jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7 dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty.
5. W braku sprzeciwu umowa dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
6. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek Ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na Ubezpieczającym.

7. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU S.A. według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, z uwzględnieniem przedmiotu, sumy i zakresu ubezpieczenia oraz wynikających z oceny ryzyka podwyżek i obniżek za środki zabezpieczenia, przebieg ubezpieczenia, sposób opłacenia składki i udział własny. Jeżeli nie umówiono się inaczej, składka powinna być zapłacona jednocześnie z zawarciem umowy. Należna składka roczna może być na wniosek Ubezpieczającego rozłożona na raty.
8. Wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty rat składki w terminach określonych w dokumencie ubezpieczenia, przy czym w przypadku wypłaty odszkodowania, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne w dniu wypłaty odszkodowania. W przypadku odmowy wypłaty odszkodowania, terminy płatności rat składki, których płatność zgodnie z terminami określonymi w dokumencie ubezpieczenia przypada po dniu doręczenia oświadczenia o odmowie wypłaty odszkodowania, nie ulegają zmianie.
9. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej lub w porozumieniu z PZU S.A. w formie bezgotówkowej.
10. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek PZU S.A. pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków, w innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej pierwszej raty znalazła się na rachunku PZU S.A. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przekazu pocztowego, za datę zapłaty uważa się datę stempla pocztowego.
11. Składka nie podlega indeksacji.

§ 11. POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU S.A. rozpoczyna się od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim PZU S.A. udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
3. Niezadziałanie z przyczyn zwinionych przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego środków zabezpieczenia mienia przed szkodą, w związku z którymi PZU S.A. udzielił obniżki w składce, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy. PZU S.A. może wówczas wypowiedzieć umowę ubezpieczenia za 14-dniowym okresem wypowiedzenia.
4. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przenoszone na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU S.A.
5. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, jednak zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
6. Ustalenie innych zasad przejścia obowiązków, o których mowa w ust. 5, wymaga zgody PZU S.A.
7. Przepisy ust. 4 – 6 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzycielności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.
8. W razie przeniesienia własności przedmiotu ubezpieczenia w okresie ubezpieczenia na bank (przewłaszczenie na zabezpieczenie) przeniesienie prawa z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU S.A.
9. Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) wraz z upływem okresu ubezpieczenia wskazanego w dokumencie ubezpieczenia;
 - 2) z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, jeżeli prawa wynikające z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia;
 - 3) z dniem doręczenia przez PZU S.A. oświadczenia o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU S.A. ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
 - 4) z upływem 7 dni od dnia otrzymania od PZU S.A. pisma z wezwaniem do zapłaty kolejnej raty składki wysłanego po upływie termi-

- nu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 5) z dniem wypowiedzenia umowy lub odstąpienia od niej – w przypadkach określonych w ust. 2, 3, 13 oraz w § 12 ust. 6.
10. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu, na jaki została zawarta umowa, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej, z zastrzeżeniem ust. 11.
 11. Zwrot składki nie przysługuje, gdy wygaśnięcie ochrony ubezpieczeniowej jest następstwem:
 - 1) jej wykorzystania w związku z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
 - 2) w ubezpieczeniu na sumę stałą – utraty lub zniszczenia przedmiotu ubezpieczenia wskutek wypadku ubezpieczeniowego, z tytułu którego przyznane zostało odszkodowanie w wysokości sumy ubezpieczenia.
 12. W ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko odpowiedzialność kończy się wraz z wyczerpaniem sumy ubezpieczenia, o którym mowa w § 14 ust. 7.
 13. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki przy uwzględnieniu taryfy stawek obowiązującej w PZU S.A. dla niniejszego ubezpieczenia, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym.

§ 12. PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU S.A. wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU S.A. zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli Ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU S.A. umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia Ubezpieczający bądź przedstawiciel obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający bądź przedstawiciel obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU S.A. niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na Ubezpieczającym, jak i na Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. PZU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
5. Ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia;
 - 2) przestrzegać ogólnie obowiązujących lub dodatkowo zastrzeżonych w umowie ubezpieczenia przepisów bezpieczeństwa mających na celu zapobieganie powstaniu szkody, w szczególności przepisów o ochronie przeciwpożarowej, o budowie i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywaniu dozoru technicznego nad tymi urządzeniami;
 - 3) w przypadku ubezpieczenia mienia od następstw szkód wodociągowych:
 - a) dbać o konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągowych, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych). Wszelkie inwestycje i przeróbki niezbędne w ocenie rzeczoznawców lub w świetle obowiązujących przepisów do właściwej konserwacji i prawidłowego działania przewodów i urządzeń, muszą być wykonane niezwłocznie. Ubezpieczony obowiązany jest także w terminie zastosować właściwe środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody;
 - b) zamknąć, opróżnić z wody i utrzymywać opróżnione instalacje i urządzenia wodociągowe w obiektach nie używanych lub nie dozorowanych; to samo odnosi się do urządzeń czasowo unieruchomionych;
- 4) umożliwić PZU S.A. dokonanie lustracji ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
6. Zawinione naruszenie przez Ubezpieczonego obowiązków, o których mowa w ust. 5 pkt 2 i 3, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia. PZU S.A. może wypowiedzieć umowę na tej podstawie za 14-dniowym okresem wypowiedzenia.
7. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 5 pkt 2 lub pkt 3, PZU S.A. jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
8. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego:
 - 1) Ubezpieczający ma obowiązek zawiadomienia PZU S.A. o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie 24 godzin od jego zajścia. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego;
 - 2) w razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w pkt 1, PZU S.A. może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU S.A. ustalenie okoliczności i skutków wypadku;
 - 3) skutki braku zawiadomienia PZU S.A. o wypadku nie następują, jeżeli PZU S.A. w terminie, o którym mowa w pkt. 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości;
 - 4) w razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązek, o którym mowa w pkt 1, obciąża także Ubezpieczonego, chyba że Ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek. Postanowienia pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio;
 - 5) Ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 6) Ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę;
 - 7) jeżeli Ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w pkt 5 PZU S.A. jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu;
 - 8) w razie ubezpieczenia na cudzy rachunek postanowienia pkt 5 – 7 stosuje się również do Ubezpieczonego.
9. W przypadku szkody Ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) wraz z zawiadomieniem o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym, jednakże nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili uzyskania wiadomości o szkodzie, powiadomić PZU S.A. o jej wystąpieniu, podając co najmniej jej przyczynę i rozmiar. Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa dnia następnego;
 - 2) zawiadomić jednostkę policji o każdym wypadku pożaru o większych rozmiarach, a także o każdej szkodzie mogącej powstać wskutek przestępstwa;
 - 3) pozostawić bez dokonywania zmian miejsce szkody do czasu oględzin przez przedstawiciela PZU S.A., chyba że zmiana jest niezbędna w celu zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody. PZU S.A. nie może powoływać się na ten zakaz, jeżeli nie rozpoczął czynności likwidacyjnych w terminie 5 dni lub innym uzgodnionym z Ubezpieczonym;
 - 4) udzielić przedstawicielowi PZU S.A. pomocy i wyjaśnień w ustalaniu okoliczności powstania szkody, jej przedmiotu i wysokości oraz przedstawić dowody, jakich odpowiednio do stanu rzeczy może PZU S.A. wymagać;
 - 5) sporządzić i przedstawić w uzgodnionym przez strony terminie oraz formie i na własny koszt, rachunek szkody wraz z dokumentacją źródłową stanowiącą podstawę sporządzenia rachunku szkody;
 - 6) w przypadku szkody, która wymaga sporządzenia ekspertyzy rzeczoznawców dostarczyć PZU S.A. lub wyznaczonemu przez niego ekspertowi wszystkie dokumenty, które są niezbędne do rozpatrzenia wniosku o wypłatę odszkodowania.
10. Wykonanie obowiązków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 oraz ust. 9, niezbędne jest do ustalenia odpowiedzialności PZU S.A.
11. PZU S.A. jest obowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz przeprowadzenia postępowania

- dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także poinformowania osoby występującej z roszczeniem – pisemnie lub w inny umówiony sposób – jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odszkodowania;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 16 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, do pisemnego zawiadomienia osoby zgłaszającej roszczenie o przyczynach niemożności zaspokojenia jej roszczeń w całości lub w części, a także do wypłacenia bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie osoby występującej z roszczeniem, w terminach o których mowa w § 16 ust.1 i 2, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania – informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, informacji i dokumentów, które miały wpływ na ustalenie odpowiedzialności odszkodowawczej PZU S.A. i wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać sporządzania na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich za zgodność przez PZU S.A.;
 - 5) do udostępniania osobom, o których mowa w pkt 1, posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem, będący podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU S.A. oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania.
12. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, Ubezpieczony może żądać, by PZU S.A. udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.

§ 13. USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

1. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
 - 1) przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej (także księgowej brutto):
 - a) dla budynków i budowli – wartość kosztów odbudowy lub remontu potwierdzonych kosztorysem przedłożonym przez poszkodowanego, określonych zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalenia cen robót budowlanych stosowanymi w budownictwie – przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia budynku,
 - b) dla maszyn, urządzeń i aparatów technicznych, środków transportu i wyposażenia – wartość kosztów zakupu tego samego rodzaju, typu i mocy produkcyjnej nowej maszyny, aparatu, urządzenia, środka transportu albo wartość kosztów naprawy, z uwzględnieniem kosztów (jeżeli występują) transportu, demontażu i montażu oraz cła i innych tego typu opłat. Wartość kosztów naprawy lub wymiany powinna być udokumentowana fakturą/rachunkiem;
 - 2) przy ubezpieczeniu w wartości rzeczywistej (także księgowej netto) – wartość kosztów określonych w pkt. 1, z uwzględnieniem stopnia technicznego zużycia do dnia szkody zniszczonego lub uszkodzonego mienia;
 - 3) przy ubezpieczeniu w wartości ograniczonej:
 - a) dla budynków i budowli – wartość materiałów nadających się do dalszego użytku,
 - b) dla maszyn, aparatów i urządzeń technicznych – wartość złomu.
2. Jako wysokość szkody w towarach, surowcach, materiałach w przerobie, półfabrykatakach, wyrobach gotowych przyjmuje się wartość kosztów ich zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody, udokumentowaną rachunkiem zakupu lub kalkulacją kosztów wytworzenia.
3. Jako wysokość szkody w mieniu przyjętym od osób trzecich w celu wykonania usługi przyjmuje się wartość kosztów zakupu tego mienia pomniejszonych o stopień technicznego zużycia (wartość rzeczywistą) lub wartość kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen z dnia szkody, powiększonych o udowodnioną wartość nakładów Ubezpieczonego, a w przypadku sprzedaży komisowej – z potrąceniem prowizji komisowej.
4. Jako wysokość szkody przyjmuje się:
 - 1) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – ich wartość nominalną (wartość nominalną waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia szkody);
 - 2) dla dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – osiągalną cenę sprzedaży z dnia szkody;
 - 3) dla złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i pereł, a także platyny i innych metali z grupy platynowców – wysokość kosztów zakupu lub wytworzenia według cen z dnia szkody.
5. Wysokość szkody w mieniu osobistym pracowników zatrudnionych u Ubezpieczonego ustala się odpowiednio do stopnia uszkodzenia przedmiotu w granicach do 70% jego wartości według cen zakupu z dnia szkody.
6. Jako wysokość szkody w nakładach adaptacyjnych przyjmuje się wysokość kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą, w granicach zadeklarowanej przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia.
7. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej, szkoda będzie wyliczana według wartości odtworzenia pod warunkiem przystąpienia w uzasadnionym okolicznościami terminie do odbudowy lub naprawienia mienia i faktycznego poniesienia kosztów przez Ubezpieczonego. Jeżeli Ubezpieczony zrezygnuje z odkupienia lub odstąpi od odbudowy bądź naprawienia mienia, o czym ma obowiązek powiadomić PZU S.A., odszkodowanie zostanie wypłacone w kwocie odpowiadającej wartości rzeczywistej.
8. Przy ustalaniu wysokości szkody uwzględnia się rachunek szkody sporządzony przez Ubezpieczonego oraz stan faktyczny szkody i okoliczności jej powstania stwierdzone protokołem szkody przez przedstawiciela PZU S.A. przy współudziale Ubezpieczonego. Jeżeli wysokość szkody podana przez Ubezpieczonego w rachunku szkody w istotny sposób różni się od ustaleń dokonanych przez PZU S.A., podstawą ustalenia wysokości szkody stanowi stwierdzony stan faktyczny. W uzgodnieniu z Ubezpieczonym ustalenie wysokości szkody może być dokonane w sposób stosowany przez PZU S.A. Koszty związane z ustaleniem szkody każda ze stron ponosi we własnym zakresie.

§ 14. USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

1. PZU S.A. wypłaca należne odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia mienia w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, nie większej jednak od kwoty stanowiącej górną granicę odpowiedzialności PZU S.A.
2. Górną granicę odpowiedzialności PZU S.A. za ubezpieczone mienie stanowi suma ubezpieczenia podana w dokumencie ubezpieczenia (polisie), z tym że granicę odpowiedzialności PZU S.A. za:
 - 1) środki trwałe – stanowi suma ubezpieczenia dla poszczególnego środka trwałego podanego w przedstawionym przez Ubezpieczającego wykazie lub w ewidencji środków trwałych;
 - 2) inne mienie – stanowi suma ubezpieczenia dla poszczególnego przedmiotu określonego rodzaju ubezpieczonego mienia w poszczególnej pozycji polisy.
3. W przypadku zaniżenia przez Ubezpieczającego sumy ubezpieczenia (niedoubezpieczenie) dla danego składnika mienia:
 - 1) w przypadku szkody częściowej – odszkodowanie zmniejsza się w takim stosunku, w jakim pozostaje zadeklarowana suma ubezpieczenia do wartości odtworzeniowej albo rzeczywistej mienia w zależności od wartości zadeklarowanej do ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 8 ust. 4 i 5. W takim samym stosunku zmniejszane są koszty, o których mowa w § 4 ust. 4, również w przypadku, gdy poniesione zostały na polecenie PZU S.A.;
 - 2) w przypadku szkody całkowitej – odszkodowanie ogranicza się do sumy ubezpieczenia mienia będącego przedmiotem szkody;
 - 3) redukcja odszkodowania, o której mowa w pkt 1, nie ma zastosowania:
 - a) w ubezpieczeniach na sumy zmienne i na pierwsze ryzyko,
 - b) jeżeli wysokość szkody nie przekracza 20% sumy ubezpieczenia,
 - c) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu szkody nie przekracza 110% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.
4. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa wartość odtworzeniową lub wartość rzeczywistą mienia (ubezpieczenie powyżej wartości), PZU S.A. odpowiada tylko do odtworzeniowej albo rzeczywistej wartości przedmiotu szkody.
5. Odszkodowanie ustala się w kwocie odpowiadającej wysokości szkody, z tym że:
 - 1) wysokość odszkodowania ustalona według kosztów remontu, naprawy lub wymiany nie może przekroczyć sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody;
 - 2) rachunek kosztów odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany przedstawiony przez Ubezpieczonego podlega weryfikacji przez PZU S.A.;
 - 3) jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana jest wykonywana we własnym zakresie przez Ubezpieczonego, PZU S.A. zwraca udokumentowany koszt materiałów i płac oraz uzasadnioną kwotę

na pokrycie kosztów ogólnych. Koszt odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany nie powinien być wyższy od średniego kosztu, jaki byłby poniesiony w przypadku odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany dokonywanej przez firmę zewnętrzną;

- 4) jeżeli odbudowa, remont, naprawa lub wymiana wykonywana jest przez firmę zewnętrzną i jej koszt w istotny sposób różni się od ustaleń dotyczących wysokości szkody, dokonanych przez PZU S.A. na podstawie analizy cen funkcjonujących na rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU S.A. może przedstawić przez daną firmę zewnętrzną rachunki kosztów odbudowy, remontu, naprawy lub wymiany odpowiednio zweryfikować do średnich cen osiągalnych na rynku;
 - 5) przy ustalaniu wysokości szkody nie uwzględnia się:
 - a) dodatkowych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
 - b) kosztów poniesionych na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów, z zastrzeżeniem § 6 ust. 5,
 - c) kosztów wszelkich modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody,
 - d) marży naliczonej przez Ubezpieczonego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm; ubytków tych nie odlicza się jednak w razie ustalenia wysokości szkody na podstawie stanu faktycznego i okoliczności jej powstania,
 - e) wartości naukowej, kolekcjonerskiej, zabytkowej, artystycznej lub pamiątkowej;
 - 6) wysokość odszkodowania zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki lub odbudowy;
 - 7) wysokość odszkodowania zwiększa się o udokumentowane przez Ubezpieczonego koszty określone w § 4.
6. W przypadku zadeklarowania przez Ubezpieczającego we wniosku udziału własnego w każdej szkodzie, kwotę odszkodowania ustaloną zgodnie z w/w postanowieniami pomniejsza się o kwotę tego udziału.
7. Z chwilą wypłaty odszkodowania suma ubezpieczenia określona w polisie dla mienia wymienionego w § 8 ust. 1 pkt. 3 zostaje pomniejszona o wysokość wypłaconego odszkodowania (zasada wyczerpywania sumy ubezpieczenia).
- Ubezpieczający może podwyższyć tę sumę przez zapłacenie uzupełniającej składki. W przeciwnym wypadku w razie następnej szkody powstałej w bieżącym okresie ubezpieczenia górną granicę odpowiedzialności PZU S.A. stanowi suma ubezpieczenia, która pozostała po wypłacie odszkodowania za wcześniejszą szkodę.
- W razie podwyższenia sumy ubezpieczenia w ciągu okresu ubezpieczenia, podwyższona suma stanowi podstawę ustalenia granicy odpowiedzialności PZU S.A. począwszy od dnia następnego po zapłaceniu uzupełniającej składki.

§ 15. POSTĘPOWANIE RZECZOZNAWCÓW

1. Ubezpieczający i PZU S.A. mogą uzgodnić w umowie lub każda ze stron może zażądać, by przyczyny i wysokość szkody zostały ustalone przez rzeczoznawców.
2. Ekspertyzy rzeczoznawców powinny zawierać co najmniej:
 - 1) ustalenie przyczyn albo ustalenie przypuszczalnych przyczyn szkody;
 - 2) wykaz będących przedmiotem szkody budynków i mienia ruchomego wraz z ich wartością określoną zgodnie z postanowieniami § 8;
 - 3) koszty odbudowy, naprawy lub nabycia takiego samego mienia;
 - 4) ewentualne koszty zabezpieczenia przed szkodą lub zmniejszenia szkody w ubezpieczonym mieniu, określone zgodnie z postanowieniami § 4.
3. W razie rozbieżności w opiniach rzeczoznawców strony mogą powołać rzeczoznawcę opiniującego, który na podstawie przedłożonych do wglądu ekspertyz i własnej oceny stanu faktycznego wydaje opinię.
4. Każda ze stron ponosi koszty rzeczoznawcy, którego powołała. Koszty trzeciego rzeczoznawcy (opiniującego) ponoszą obie strony po połowie.

§ 16. WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. PZU S.A. wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU S.A. albo wysokości odszkodo-

wania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno być wypłacone w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU S.A. powinien wypłacić w terminie przewidzianym w ust. 1.

§ 17. ZABEZPIECZENIE PRAW REGRESOWYCH

1. Z dniem wypłaty przez PZU S.A. odszkodowania roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU S.A. do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU S.A. pokrył tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU S.A.
2. Nie przechodzą na PZU S.A. roszczenia Ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zabezpieczyć prawa regresowe, a także udzielić PZU S.A. wszelkiej pomocy dostarczając informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody PZU S.A. zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, PZU S.A. może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu odszkodowania, PZU S.A. może zażądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
4. W razie uzyskania informacji o przedmiotach zaginionych lub skradzionych, Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zawiadomić o tym niezwłocznie policję i PZU S.A. oraz uczestniczyć w czynnościach zmierzających do rozpoznania i odzyskania tych przedmiotów. W razie odzyskania utraconych przedmiotów Ubezpieczony jest obowiązany przyjąć je z powrotem. Jeżeli Ubezpieczony odzyskał przedmioty w stanie niezmiennym, PZU S.A. wolny jest od obowiązku wypłaty odszkodowania, a w razie gdy odszkodowanie zostało wypłacone, Ubezpieczony jest obowiązany niezwłocznie zwrócić PZU S.A. wypłaconą kwotę. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania.

§ 18. PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, Ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody Ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W razie przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

§ 19. WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

Powództwo o roszczenia wynikające z umów ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub Uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 20. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu przysługuje prawo do wniesienia pisemnej skargi bądź zażalenia, dotyczących realizacji przez PZU S.A. umowy ubezpieczenia. Z zastrzeżeniem ust. 2, adresatem skargi lub zażalenia oraz właściwym do ich rozpatrzenia jest jednostka organizacyjna nadzorująca jednostkę, której skarga dotyczy lub inna jednostka wskazana przez PZU S.A. Skargę lub zażalenie składa się na piśmie za pośrednictwem jednostki, której skarga dotyczy.
2. W przypadku skargi lub zażalenia dotyczących likwidacji szkód, jednostką właściwą do ich rozpatrzenia jest Centrum Likwidacji Szkód PZU S.A. właściwe ze względu na miejsce likwidacji szkody.

3. PZU S.A. udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
4. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1 i 2, Ubezpieczającemu lub Ubezpieczonemu przysługuje prawo wniesienia skargi do Rzecznika Ubezpieczonych.
5. Zawiadomienia i oświadczenia Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub PZU SA w związku z umową ubezpieczenia powinny być składane na piśmie.
6. Ubezpieczający i Ubezpieczony obowiązany jest do informowania PZU S.A. o każdej zmianie adresu. Jeżeli Ubezpieczający lub Ubez-

pieczony zmienił adres zamieszkania bądź siedziby i nie zawiadomił o tym PZU S.A., pismo PZU S.A. skierowane pod ostatni znany adres Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego uważa się za skutecznie doręczone.

7. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.
8. OWU w niniejszym brzmieniu mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych począwszy od dnia 10 sierpnia 2007 r.

PREZES ZARZĄDU PZU S.A.

Jaromir Netzel

CZŁONEK ZARZĄDU PZU S.A.

Beata Kozłowska-Chyła

ZAŁĄCZNIK DO OGÓLNYCH WARUNKÓW UBEZPIECZENIA MIENIA OD OGNIA I INNYCH ŻYWIOŁÓW

ustalonych Uchwałą Nr
Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A.
z dnia

KLAUZULE DODATKOWE

1. KLAUZULA UBEZPIECZENIA KOSZTÓW USUNIĘCIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, ustala się że:

- 1) PZU S.A. pokrywa do ustalonego limitu powyżej sumy ubezpieczenia, uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie poniesione przez Ubezpieczonego w związku ze szkodą objętą pokryciem w ramach umowy ubezpieczenia;
- 2) powyższe koszty, niezależnie od sumy ubezpieczenia przedmiotu szkody nie mogą przewyższyć limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie zdarzenia, podanego w polisie;
- 3) limit odpowiedzialności ulega pomniejszeniu o kwotę odszkodowania

wypłaconego z tytułu ubezpieczenia, o którym mowa w niniejszej klauzuli. Ubezpieczający może uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności optacając składkę uzupełniającą;

- 4) ubezpieczeniem nie są objęte koszty poniesione na odkażenie pozostałości po szkodzie, usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów.

2. KLAUZULA MIEJSCA UBEZPIECZENIA

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz pod warunkiem opłacenia przez Ubezpieczającego dodatkowej składki, ustala się że:

- 1) ochrona ubezpieczeniowa zostaje rozszerzona na mienie znajdujące się we wszystkich przybyłych lokalizacjach użytkowanych i administrowanych przez Ubezpieczonego na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Ochrona ubezpieczeniowa działa od momentu przyjęcia lokalizacji do użytku (np. podpisania umowy najmu) pod warunkiem, że adresy wraz z wartością znajdującą się tam mienia zostaną podane do wiadomości PZU S.A. w ciągu 30 dni od momentu przyjęcia ich do użytku;
- 2) ochroną ubezpieczeniową nie jest objęte mienie w transporcie, na wystawach, pokazach i targach;
- 3) składka będzie naliczana za okres ubezpieczenia proporcjonalnie do składki rocznej od dnia, w którym przyjęto do użytkowania przybyłą lokalizację.